

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS INFORMAVIMO
ĮSTATYMO NR. I-1418 2, 27, 28 IR 45 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-3649 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ETNINĖS
KULTŪROS VALSTYBINĖS GLOBOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1328 10
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-3650**

2019 m.

Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2019 m. liepos 17 d. sprendimo Nr. SV-S-1321 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 5 ir 6 punktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2, 27, 28 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIP-3649 ir Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo Nr. VIII-1328 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIP-3650 ir pateikti pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo tobulinimo:

1. Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2, 27, 28 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIIIP-3649 (toliau – Projektas) keičiamo Visuomenės informavimo įstatymo (toliau – Projektu keičiamas įstatymas) 28 straipsnio 4 dalyje siūloma, kad Žiniasklaidos rėmimo fondo (toliau – Fondas) tarybos kadencija pradedama skaičiuoti nuo tada, kai Vyriausybės įgaliota institucija patvirtina Fondo tarybos sudėtį. Siūlome nurodyti atvejus, kada Fondo tarybos sudėtis gali būti netvirtinama, pavyzdžiui, dėl kandidatų neatitikties įstatymo reikalavimams ir pan. Taip pat siūlome nustatyti, ar Fondo tarybos sudėtis gali būti tvirtinama ne visos sudėties, pavyzdžiui, kai tam tikri kandidatai neatitiko įstatymo reikalavimų. Tuo atveju, jei Fondo taryba gali būti tvirtinama tik visos sudėties, siūlome aptarti atvejį, jog paskirta Fondo taryba veikia iki tol, kol bus paskirta naujos sudėties Fondo taryba, kad šios institucijos veikla nebūtų sutrikdyta ir nutraukta.

Taip pat siūlome Projekte įvardyti Fondo tarybos kadencijos trukmę ir aptarti, kaip koreliuoja Fondo tarybos *in corpore* ir Fondo tarybos atskirų narių 4 metų kadencijos trukmė. Fondo tarybos nariai dėl įvairių priežasčių gali nustoti eiti pareigas, todėl nebūtų aišku, ar tokiu atveju turėtų būti tvirtinama visa Fondo tarybos sudėtis iš naujo, ar tik atskiri jos nariai. Taip pat neaišku, ar tokiu atveju turėtų būti iš naujo skaičiuojama Fondo tarybos kadencija, ar tik naujai paskirto nario kadencija. Taip pat siūlome nustatyti, ar tais atvejais, kai Fondo tarybos narys paskirtas vėliau, nei patvirtinta Fondo tarybos sudėtis, laikoma, jog jis išbuvo visą kadenciją ir jam taikomas dviejų iš eilės kadencijų ribojimas.

Siekiant užtikrinti nepertraukiamą Fondo tarybos veiklą, siūlome Projekte įtvirtinti ir nuostatas dėl terminų, kuriems likus iki Fondo tarybos narių kadencijos pabaigos turėtų būti deleguojami nauji nariai, ir dėl priešlaikinio Fondo tarybos narių kadencijos pasibaigimo atvejų. Be to, siūlome nustatyti ir Fondo tarybos narių atšaukimo tvarką, siejant tokio atšaukimo pagrindus su neatitikimu įstatymo reikalavimams, netinkamu pareigų vykdymu ir kitais panašiais atvejais, kad Fondo tarybos nariai būtų apsaugoti nuo nepagrįsto jų atšaukimo nesant tam jokių teisinių pagrindų.

Analogiška pastaba taikytina ir dėl Fondo senato narių.

2. Projektu keičiamo įstatymo 28 straipsnio 5 dalyje siūloma, kad Fondo tarybos nariai kadencijos laikotarpiu negali dalyvauti politinių partijų ir kitų politinių organizacijų veikloje. Siūlome atsisakyti šios nuostatos kaip galimai pažeidžiančios Lietuvos Respublikos Konstituciją. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2006 m. balandžio 14 d. nutarime išaiškinta, kad konstitucinės teisės laisvai vienytis į politines partijas ir politines organizacijas apribojimai ir draudimai yra nustatyti pačioje Konstitucijoje (*expressis verbis* nustatyti arba iš jos nuostatų kildinami), draudimo negalima nustatyti įstatymu arba kitu teisės aktu.

3. Projektu keičiamo įstatymo 28 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad Fondo tarybos nariais negali būti Seimo, Vyriausybės nariai, savivaldybių tarybų nariai, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai, Fondo administracijos darbuotojai ir ekspertai. Siekiant priimamų sprendimų nešališkumo, siūlome nustatyti, kad Fondo tarybos nariais negali būti ir Vyriausybės įgaliotos institucijos, įgyvendinančios Fondo dalininko teises ir pareigas (toliau – Vyriausybės įgaliota institucija), darbuotojai ir Europos Parlamento nariai, su išlyga, jeigu Europos Sąjungos teisės normos nenustato kitaip. Analogiškus draudimus siūlome nustatyti ir Fondo ekspertams.

Be to, siūlome ne vardyti atskiras politikų kategorijas, o pasitelkti Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme vartojamą sąvoką „valstybės politikai“.

4. Projektu keičiamo įstatymo 28 straipsnio 8 dalyje siūloma Fondo tarybos sprendimus dėl lėšų skyrimo viešai skelbti kartu su ekspertiniais vertinimais. Siekiant didesnio žiniasklaidos paramos modelio skaidrumo, siūlome nustatyti, kad viešai būtų skelbiami ir sutrumpinti atrinktų viešosios informacijos rengėjų projektų aprašymai su numatytais tikslais ir jų pasiekiamumo vertinimo objektyviai pamatuojamais rodikliais.

5. Projektu keičiamo įstatymo 28 straipsnio 8 dalyje aptariamus Fondo ekspertams keliamus patirties atitinkamose srityse reikalavimus siūlome praplėsti žmogaus teisių sritimi, tokiu būdu Fondo ekspertams ir Fondo tarybos nariams numatytos sritys būtų vienodos.

6. Projektu keičiamo įstatymo 28 straipsnio 9 dalyje siūloma, kad Fondo tarybos posėdžiai šaukiami ne mažiau kaip 1/3 Fondo tarybos narių prašymu, o posėdžiai laikomi teisėtais, jei juose dalyvauja ne mažiau kaip 2/3 Fondo tarybos narių. Fondo tarybos narių iš viso bus vienuolika, todėl nėra aišku, kaip reikės taikyti tokius proporcinės daugumos reikalavimus. Siūlome atsisakyti proporcijų ir Projekte įrašyti konkrečius skaičius, kad dėl nuostatų esmės nekiltų ginčų ir jos būtų paprastai pritaikomos.

7. Projekte taip pat siūloma, jei Fondo tarybos posėdyje balsai pasidalija po lygiai, priimant sprendimą lemia Fondo tarybos pirmininko balsas. Kadangi Projekte nėra numatytas nei Fondo pirmininko pavaduotojas, nei aptarta situacija, kas galėtų pirmininkauti posėdžiams laikinai nesant Fondo tarybos pirmininko, darytina išvada, kad laikinai nesant Fondo tarybos pirmininko (pavyzdžiui, jam susirgus), Fondo tarybos posėdžiai negalėtų vykti. Siekiant spręsti tokias situacijas, siūlome Projektą tikslinti atitinkamomis nuostatomis.

8. Projektu keičiamo įstatymo 28 straipsnio 9 dalyje siūloma formuluotė „privatūs asmens duomenys“. Siekiant vieningo sąvokų vartojimo, siūlome naudoti formuluotę „asmens duomenys, kurių viešinimas neatitiktų Reglamento (ES) 2016/679 reikalavimų“.

9. Projektu keičiamo įstatymo 28 straipsnio 11 dalies nuostatą, numatančią, kad už veiklą Fondo senato nariams nėra atlyginama, siūlome braukti kaip perteklinę atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo 9 straipsnio 7 dalį ir valstybės kaip vienintelio dalininko teisę spręsti dėl Fondo įstatų turinio.

10. Projektu keičiamo įstatymo 28 straipsnio 12 dalies 2 punkte siūloma Fondo senato funkcija išklausti ir įvertinti Fondo tarybos veiklą šio straipsnio 21 dalyje nustatyta tvarka. Siekiant Fondo senato veiklos efektyvumo, siūlome šią funkciją pakeisti numatant, kad Fondo senatas įvertina Fondo tarybos veiklą šio straipsnio 21 dalyje nustatyta tvarka ir teikia dėl jos pastabas ir pasiūlymus Vyriausybės įgaliotai institucijai.

11. Projektu keičiamo įstatymo 28 straipsnio 14 dalį siūlome tikslinti nustatant, kad Fondo lėšų šaltiniai yra valstybės biudžeto asignavimai, juridinių ar fizinių asmenų dovanotos lėšos ir kitos teisėtai įgytos lėšos.

12. Projektu keičiamo įstatymo 28 straipsnio 17 dalyje siūloma, kad finansuojamų projektų teikimo gaires tvirtina Vyriausybė Vyriausybės įgaliotos institucijos teikimu. Siekiant mažinti Vyriausybės priimamų nutarimų skaičių ir atsižvelgiant į šiuo klausimu Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos pateiktas rekomendacijas, siūlome nustatyti, kad šias gaires gali tvirtinti ne tik Vyriausybė, bet jos pavedimu – ir pati Vyriausybės įgaliota institucija.

13. Iš Projektu keičiamo įstatymo 28 straipsnio 18 dalies formuluotės „ilgalaikiai kultūros periodinių leidinių projektai“ nėra aišku, kokiais kriterijais vadovaujantis projektai galėtų būti priskiriami tokiai kategorijai. Siūlome konkrečiai įvardyti, kad projektai, kurie apima laikotarpį nuo 1 iki 3 metų, laikytini ilgalaikiais.

14. Projektu keičiamo įstatymo 28 straipsnio 20 dalies 4 punkte siūloma, kad pagal šį straipsnį neremiami kiti projektai įstatyme nustatytais atvejais. Siekiant teisinio aiškumo, siūlome konkrečiai įvardyti šiuos atvejus.

15. Projekto nuostatos vertintinos Viešųjų įstaigų įstatymo nustatyto teisinio reguliavimo dėl viešųjų įstaigų organų sistemos kontekste (žr. Viešųjų įstaigų įstatymo 9 straipsnio 3 ir 7 dalis). Todėl Projektu keičiamame įstatyme nėra iki galo aiški Fondo organų struktūra, t. y., kokius Viešųjų įstaigų įstatyme nurodytus organus atitinka Fondo taryba, Fondo senatas ir Fondo administracijos direktorius. Siūlome konkrečiai įvardyti, kurie iš šių subjektų yra valdymo organai.

16. Projektu keičiamo įstatymo 28 straipsnio dalies, einančios po šio straipsnio 4 dalies 7 punkto, kuri turėtų būti sunumeruota, formuluotė „iš juridinių ir fizinių asmenų pasiūlytų kandidatų“ neapima kitų organizacijų, neturinčių juridinio asmens statuso, todėl šią nuostatą siūlome tikslinti.

17. Projektu keičiamame įstatyme vartojamos skirtingos formuluotės, apibūdinančios tą patį subjektą – 28 straipsnio 11 dalies 7 punkte nurodoma Medijų taryba prie Kultūros ministerijos, o 45 straipsnio 4 dalyje nurodoma Medijų taryba prie Vyriausybės įgaliotos institucijos. Siūlome jas suvienodinti.

18. Projektu siūloma keisti galiojantį įstatyminių teisinių reguliavimą ir vietoje Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo įsteigti Fondą. Siekiant sklandžios Fondo veiklos pradžios, siūlome Projektą papildyti konkrečiomis įstatymo įgyvendinimo nuostatomis, pavyzdžiui, nustatyti datą, iki kurios turi būti įsteigtas Fondas, aptarti galimą valstybės pasitraukimą iš Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo dalininkų.

19. Atkreipiame dėmesį, kad Projekto aiškinamajame rašte nurodyta, jog Projektu keičiamam įstatymui įgyvendinti 2021 metais iš valstybės biudžeto prireiks papildomų lėšų – 2,659 mln. eurų, tačiau toks papildomų lėšų poreikis nėra pagrįstas skaičiavimais ar kitais argumentais.

Ministras Pirmininkas

Kultūros ministras

Kultūros ministras
dr. Mindaugas Kvietkauskas

Bendrujų reikalų ir aptarnavimo
skyriaus vyriausioji specialistė
Vilma Žemaitienė

2019-11-13

Teisės ir žmogiškųjų išteklių
skyriaus vyriausioji specialistė
Roberta Emilija Miliutienė

